
[2020-65-RE](#)

Causa 2020-65-RE
(Call Masià c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 409-2020. Recurs d'empara

Aute del 12 d'octubre del 2020

BOPA núm. 125, del 21 d'octubre del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de setembre del 2020, per la representació processal del Sr. Robert Call Masià, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra els autes del 24 de gener del 2020 i del 15 de juliol del mateix any, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari les vulneracions al·legades, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que s'insti la Sala Penal a emetre una nova resolució en què es pronunciï de manera expressa i motivada sobre el compliment de la seva semilibertat al seu domicili a fi de poder fer-se càrrec dels seus dos fills en setmanes alternes. Així mateix, demana la suspensió de l'execució de la pena pendent de complir (2 mesos de presó ferma en règim de semilibertat) fins al pronunciament del Tribunal Constitucional;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 4 de desembre del 2018, mitjançant ordenança penal, la Batllia va condemnar el Sr. Robert Call Masià com a autor responsable d'un delictes major de lesions doloses produïdes utilitzant objectes susceptibles de produir lesions més greus a la víctima i d'un delictes menor de conducció de vehicle automòbil amb un grau d'alcoholèmia superior a 0,8 g/l de sang, a una pena de 7 mesos de presó condicional qualificada a una primera avaluació prop de la Unitat de Conductes Addictives i a

seguir un tractament mèdic de deshabitació a l'alcohol, cas de ser necessari, fins a l'alta mèdica o com a màxim durant 2 anys, amb un termini de suspensió de la condemna de 2 anys, i 15 mesos de privació del permís de conduir.

No obstant això, el 20 de maig del 2019, mitjançant aute es va autoritzar al condemnat a conduir diversos vehicles concrets de dilluns a divendres de les 8 del matí fins a les 8 del vespre amb motiu de la seva feina.

1.2. Atès que el Sr. Robert Call Masià va crebantar la pena de privació de permís de conduir, el 4 de juliol del 2019, la Batllia va revocar la seva pena de 7 mesos de presó condicional, i el va condemnar a 2 mesos de presó ferma en règim de semilibertat, amb un termini de suspensió de condemna de 2 anys, i a 3 mesos de privació del permís de conduir. Tanmateix, no va donar lloc a la petició del Ministeri Fiscal de revocació de l'autorització per conduir en horari laboral.

1.3. Tant el Ministeri Fiscal com el condemnat van formular, respectivament, un recurs d'apel·lació, i, el 24 de gener del 2020, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que desestimava ambdós recursos d'apel·lació i confirmava íntegrament la decisió de la Batllia.

1.4. La representació processal del Sr. Robert Call Masià va presentar un incident de nul·litat contra aquesta darrera resolució, i, el 15 de juliol del 2020, la Sala Penal va dictar un aute que el desestimava.

1.5. El 2 de setembre del 2020, la representació processal del Sr. Robert Call Masià va interposar un recurs d'empara contra els autes del 24 de gener del 2020 i del 15 de juliol del mateix any, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- En el seu recurs d'apel·lació, el recurrent al·legava que la pena fixada era excessiva i que només hagués sigut procedent condemnar-lo a una pena de 15 dies de presó ferma en règim de semilibertat i demanava, a més, que la durada de la semilibertat imposada s'efectués al seu domicili i no al Centre Penitenciari, atès que havia de tenir cura en setmanes alternatives dels seus dos fills menors d'edat. Aquesta petició va ser reiterada de manera expressa en la vista oral.

- Considera que la Sala Penal va incórrer en una incongruència omissiva que vulnera els seus drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut i a la defensa, perquè no va contestar de manera expressa a la seva pretensió relativa al compliment de la semilibertat en arrest domiciliari.

- Reconeix que la desestimació de la seva petició es va dur a terme de manera indirecta, tàcita i, per tant, sense exposar els motius que fonamenten aquesta decisió. Ara bé, per tal com aquesta decisió afecta la seva llibertat cal que la jurisdicció ordinària exposi els seus motius de manera expressa.

- Afegeix que quan la Sala Penal declara que la pena pronunciada de semilibertat li permet treballar,

seguir un tractament mèdic, estudiar o efectuar treballs d'interès públic amb obligació de reintegrar-se després al Centre Penitenciari, i, que és, per tant, una pena adaptada, equilibrada i compatible amb la seva reinserció, aquesta argumentació va ser esgrimida per desestimar el recurs del Ministeri Fiscal i per confirmar la resolució de la primera instància, però no donava resposta a la seva pretensió de complir la semilibertat en arrest domiciliari.

- Reitera que la seva pretensió sobre aquest punt no va ser contestada ni en primera instància ni en segona, i ateses les seves circumstàncies personals, aquesta manca de resposta expressa vulnera els seus drets anteriorment esmentats.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari les vulneracions al·legades, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que s'insti la Sala Penal a emetre una nova resolució en què es pronunciï de manera expressa i motivada sobre el compliment de la seva semilibertat al seu domicili a fi de poder fer-se càrrec dels seus dos fills en setmanes alternes. Així mateix, demana la suspensió de l'execució de la pena pendent de complir (2 mesos de presó ferma en règim de semilibertat) fins al pronunciament del Tribunal Constitucional.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Penal destaca que ha pres en consideració les circumstàncies personals del recurrent i els delictes comesos durant el període de suspensió de la condemna.

- Afegeix que considera que la Batllia ha fet una aplicació molt moderada i proporcionada de la llei penal.

- Després d'exposar les circumstàncies personals esmentades, considera igualment que el comportament del recurrent evidencia una forma de provocació i el menyspreu total per la Justícia del seu país.

- Declara que la revisió de la pena en el sentit sol·licitat seria incomprensiva i contrària a l'ordre públic, indicant que és sensible a l'efectivitat de les penes en matèria de circulació a Andorra que les parts intenten a vegades eludir, multiplicant els recursos fins a obtenir una forma d'impunitat de fet en perjudici del dret a la seguretat dels altres ciutadans i dels valors socials.

- Considera que va contestar directament a la petició del recurrent d'executar la pena de semilibertat al seu domicili, quan va indicar que l'obligació de reintegrar-se al Centre Penitenciari després de la seva jornada laboral era una pena adaptada, equilibrada i compatible amb la seva reinserció.

- Conclou que no hi ha cap omissió en aquesta decisió, la qual integra la situació personal del recurrent, i posa en relleu que per pronunciar la pena impugnada es van valorar molt generosament -vistes les actuacions- tots els arguments humans davant els valors socials essencials.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Tal i com s'ha resumit en els antecedents d'aquesta resolució, la demanda d'empara entén que les decisions ressenyades de la Sala Penal, la primera en tràmit d'apel·lació, i la segona resolent l'incident de nul·litat, han infringit el seu dret fonamental a la jurisdicció perquè no s'han pronunciat

de manera expressa i motivada sobre el compliment de la semilibertat del recurrent, al seu domicili, com ell demanava.

3.2. És d'una total evidència, tant expressa com institucional, que el dret a la jurisdicció reconegut a l'article 10 de la Constitució, comprèn el dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret. El text de la Constitució és clar al respecte i aquest Tribunal Constitucional ho ha reiterat en nombroses ocasions. Darrerament l'aute del 9 de juny del 2020, recaigut en la causa 2020-30-RE, ha recordat que els tribunals han de donar una resposta suficient i fonamentada en Dret a les pretensions dels litigants.

3.3. En el cas que ens ocupa, el recurrent actual en empara va ser condemnat per ordenança penal del 4 de desembre del 2018 a una determinada pena. Posteriorment, per aute del 4 de juliol del 2019 el batlle encarregat de l'execució va revocar parcialment la condemna i aquesta resolució va ser apel·lada tant pel Ministeri Fiscal com pel condemnat donant lloc a l'aute objecte d'aquest recurs, del 24 de gener del 2020.

3.4. Aquest darrer aute inicia la seva argumentació exposant que en matèria de revocació de penes, cal prendre en consideració les circumstàncies personals del reu i els delictes comesos durant el període de suspensió de la condemna. Per aquest motiu desestima els dos recursos d'apel·lació i manté la resolució del batlle que –al seu entendre- ha fet una aplicació molt moderada de la llei penal, especialment si tenim en compte que el recurrent va cometre un incompliment voluntari de la prohibició de conduir a la qual havia estat condemnat. La Sala Penal afegeix que *"Una revisió de la pena de revocació parcial (...) pronunciada seria incomprensiva i contrària a l'ordre públic"*. I conclou el seu raonament manifestant que, tot i ser coneixedor del fet que el recurrent era pare separat de dos fills menors d'edat, la revocació de la condemna efectuada pel batlle havia de ser mantinguda. Entre aquest manteniment es trobava el règim de semilibertat i l'obligació de reintegrar-se al Centre Penitenciari per tal que la pena fos una pena adaptada, equilibrada i compatible amb la reinserció del condemnat.

3.5. Aquesta fonamentació de la decisió adoptada per la Sala Penal, ja es pot considerar suficient. No obstant això, en l'aute que resol l'incident de nul·litat, la mateixa Sala insisteix sobre el tema de la reintegració al Centre Penitenciari o del gaudiment del règim de semilibertat. La Sala Penal argumenta sobre la gravetat –que qualifica de provocació- de l'incompliment voluntari de la condemna i sobre la improcedència d'una forma d'impunitat de fet amb perjudici del dret a la seguretat dels altres ciutadans i dels valors socials. Reitera, a més, que *"va contestar directament a la petició en relació a l'execució de la pena en semi-libertat "al domicili"*. Exposa que hi ha hagut constància que el condemnat no es reintegra al seu domicili després de treballar i que *"l'obligació d'ingressar al Centre penitenciari és una pena adaptada, equilibrada i compatible amb la reinserció del penat"*.

3.6. A la fonamentació jurídica esmentada no se li pot efectuar el més petit retret des del punt de vista constitucional. Com ha dit aquest Tribunal en l'aute del 9 de juny del 2020, recaigut en la causa 2020-30-RE, *"Fonamentat en Dret una decisió vol dir estrictament que l'activitat intel·lectual de l'òrgan que l'adopta ha dut a terme una aplicació de la legalitat que pot ser considerada com a basada en criteris jurídics, perquè no porta a conclusions arbitràries, absurdes, irraonables o il·lògiques, ans al contrari, respon a criteris de lògica formal i de lògica jurídica"*. I més endavant, també assevera que *"no es tracta d'exigir als òrgans judicials una argumentació extensa, exhaustiva o detallada que respongui a totes i a cadascuna de les al·legacions de les parts, ni d'impedir la fonamentació suficient tot i que resulti concisa i breu. I aquesta suficiència es relaciona amb el fet que la decisió no produeixi indefensió a la part a qui afecta"*. I és que la resposta congruent de les

decisions judicials ha de tenir per objecte les pretensions de les parts i no els motius concrets en què les raonen. En aquest cas, hi ha un fonament jurídic clar dels motius pels quals es desestima la pretensió de semilibertat i, d'altra banda, existeix una argumentació de la procedència del manteniment del reingrés nocturn al Centre Penitenciari, la qual cosa implica que la resolució judicial raona, seguint els criteris de la lògica, que l'alternativa incompatible (estància domiciliar) ha de ser rebutjada.

3.7. Per totes aquestes raons, el recurs d'empara no pot ser admès a tràmit, sense que procedeixi acordar la suspensió de l'execució de les resolucions recorregudes i sense que hi hagi motius per a una especial imposició de costes.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2020-65-RE interposat per la representació processal del Sr. Robert Call Masià contra els autes del 24 de gener del 2020 i del 15 de juliol del mateix any, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 12 d'octubre del 2020.

Josep-D. Guàrdia Canela
President

Jean-Yves Caillet
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Dominique Rousseau
Magistrat

